

Біоенергетична асоціація України

№ 606 від «06» лютого 2024 року

**Президенту України
ЗЕЛЕНСЬКОМУ В. О.**

**Міністру енергетики України
ГАЛУЩЕНКО Г. В.**

**Голові Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг
УЩАПОВСЬКОМУ К. В.**

**Голові правління НЕК «Укренерго»
КУДРИЦЬКОМУ В. Д.**

**Голові Комітету Верховної Ради України з питань енергетики
та житлово-комунальних послуг
ГЕРУСУ А. М.**

**Народному депутату України
ЖУПАНИНУ А. В.**

**Голові Комітету Верховної Ради України з питань
аграрної та земельної політики, народному депутату України
ГАЙДУ О. В.**

Копія:

**В. о. директора ДП «Гарантований покупець»
НЕКРАСОВУ А. Л.**

Шановний Володимире Олександровичу!

Громадська спілка «Біоенергетична асоціація України» (БАУ), що об'єднує провідні компанії, що працюють на ринку біоенергетики, висловлює Вам повагу та звертається з проханням розглянути наступне нагальне питання.

З 26 січня 2024 року набули чинності положення нормативно-правових актів, які суттєво погіршують економічні умови роботи електростанцій і ТЕЦ на біомасі і біогазі, а фактично ставлять під загрозу існування всього сектору виробництва енергії з біомаси, який станом на січень 2024 року включає 69 електростанцій на біогазі (загальною потужністю 158,7 МВт ел) і 23 електростанції на біомасі (загальною

Біоенергетична асоціація України

потужністю 154,2 МВт ел). Зокрема, внесено зміни до Закону України «Про ринок електричної енергії», Правил ринку та Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії. Відповідно до цих змін, для можливості здійснення подальшого продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом ДП «Гарантований покупець», виробники зобов'язані укласти договір про участь у балансуєчій групі гарантованого покупця, умовою для укладення якого, в свою чергу, є укладення з НЕК «Укренерго» (ОСП) договору про надання послуги із зменшення навантаження.

БАУ підтримує позицію Асоціації сонячної енергетики України і також вважає, що **немає підстав для неврахування даних відпуску зеленої електроенергії та призупинення зобов'язання її купівлі-продажу до завершення двадцятиденного строку**, відведеного учасникам балансуєчої групи ДП «Гарантований покупець» для переукладання договору купівлі-продажу електроенергії за "зеленим" тарифом та укладання договору про участь у балансуєчій групі. Відповідно до абзацу третього пункту 6 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України №3220 про "зелену трансформацію", **суб'єкту господарювання надається 20 днів на ознайомлення, підписання та надіслання відповідних документів ДП «Гарантований покупець».**

Водночас, у зв'язку з тим, що постанова НКРЕКП №178 на виконання цього закону була прийнята тільки 24 січня о 18.11, ДП «Гарантований покупець» та учасники його балансуєчої групи мали всього один день – не пізніше **25 січня 2024 року** – на те, щоб привести договір купівлі-продажу е/е за "зеленим" тарифом у відповідність із типовим договором та укласти договір про участь у балансуєчій групі підприємства.

Після виходу постанови регулятора, ДП «Гарантований покупець» закликав терміново переукласти необхідні договори та зазначив, що у разі несвоєчасного виконання вимог постанови №178, надані учасником його балансуєчої групи прогнозні дані відпуску е/е не повинні враховуватися ним, а зобов'язання з купівлі-продажу електричної енергії мають призупинитися.

БАУ вважає, що зазначені нормативні правові акти, прийняті в тому числі НКРЕКП, не враховують взагалі специфіку роботи обладнання ТЕС і ТЕЦ на біомасі і біогазі.

Так, ТЕЦ на біомасі не може раптово зупинятися чи зменшувати потужність, оскільки це фактично аварійна ситуація, яка зумовлює аварійне скидання пари, гасіння котла та інші аварійні заходи, а для повторного запуску обладнання (котла, турбіни) необхідний значний проміжок часу (від 6 до 12 год.). Тобто, ТЕЦ на біомасі не має технічної можливості негайного зменшення навантаження та такого ж відновлення роботи. Більше того, для початку відпуску електроенергії в мережу ТЕЦ має для набрання виробничої потужності обладнанням спалити значний обсяг сировини (тріски) протягом 6-12 год для вироблення перегрітої пари для її наступної подачі на турбіну.

Згідно Методики розрахунку обсягу невідпущеної електричної енергії виробником, який здійснює продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною, у результаті виконання команд оператора системи передачі, період обмеження – період між часом початку дії диспетчерської команди та часом закінчення її дії або часом

Біоенергетична асоціація України

початку дії наступної диспетчерської команди. П. 1.4 цієї ж методики визначено, що розрахунок обсягу електричної енергії, не відпущеної одиницею відпуску ППВДЕ, здійснюється сукупно за кожен період обмеження окремо в розрахунковому місяці. Тобто, ця Методика виписана фактично для виробників електроенергії з використанням сонця та вітру, які можуть в короткі терміни відновлювати свою діяльність та при цьому не несуть додаткових матеріальних витрат. Натомість для ТЕЦ на біомасі для відновлення роботи необхідно понести значні матеріальні витрати протягом тривалого часу, які жодним чином не компенсуються. Відтак НКРЕКП було б доцільно враховувати особливості роботи такого обладнання, а не ототожнювати всіх виробників ВДЕ.

Аналогічно, виробники електричної енергії з біогазу (БГЗ) не можуть технічно брати участі у наданні послуг зі зменшення навантаження, оскільки вони обладнані когенераційними установками і без виробництва електроенергії не зможуть виробляти теплову енергію. В усіх БГЗ теплова енергія використовується для підтримання стабільного теплового режиму в реакторах анаеробного зброджування (метантенках) - до 40С при мезофільному і 50С термофільному режимах. Допуски відхилень температури для забезпечення стабільності ферментації становлять лише 0,2-0,5С на добу. Відповідно, при зупинці когенераційної установки і відсутності джерела підігріву для метантенків бактерії при охолодженні загинуть і процес анаеробного зброджування неможливо буде відновити, навіть після відновленні подачі тепла. До 10% згенерованої електроенергії споживається технологічним обладнанням БГЗ (завантажувачі сировини, міксери, насоси і т. ін.) при зупинці генерації штучно створюється аварійна ситуація, що може призвести до зриву куполів метантенків та неконтрольованого викиду метану в навколишнє середовище. Створено надзвичайно велику ймовірність виведення БГЗ з експлуатації на період до півроку з відсутністю компенсації відповідних збитків.

Окремо хочемо зазначити, що працюючі сьогодні біогазові заводи є базою для встановлення обладнання з доочистки біогазу до якості біометану. Відсутність термінових дій на виправлення ситуації, що склалася, зупинить розвиток нової, перспективної і експортно орієнтованої галузі, про необхідність якої неодноразово було заявлено на усіх рівнях державного управління.

Вважаємо, що не укладення договорів з ДП «Гарантований покупець» внаслідок відсутності договорів на надання послуги зі зменшення навантаження з ПрАТ «НЕК "Укренерго" (Укренерго) призведе до зупинки більшості ТЕС/ТЕЦ на біомасі, а ТЕЦ на біогазі, оскільки їх з технологічних причин не можливо зупинити, відпускати електроенергії безкоштовно і через короткий час збанкрутують, що повністю зупинить сектор виробництва електричної енергії з біомаси і біогазу. На нашу думку, це завдасть не виправної шкоди енергетиці України, у період коли ринок електричної енергії є дефіцитним і електрична енергія закуповується в аварійному режимі за значно вищими цінами. У разі зупинки роботи таких об'єктів генерації енергосистема України втратить стабільних виробників, які не залежать від погодних умов та часу доби (як вітрові/сонячні електростанції), що безумовно зумовить дефіцит в мережі й необхідність додаткового імпорту електроенергії, що додатково погіршить фінансовий стан Укренерго.

Звертаємо увагу, що це рішення жодним чином не було попередньо обговорене з виробниками електроенергії з біомаси і біогазу та профільною Біоенергетичною асоціацією України.

Для вирішення проблеми вважаємо за необхідне тимчасово зупинити дію Постанови НКРЕКП від 24.01.2024 № 178 на 3 місяці для електростанцій на біомасі і біогазі. За цей час вважаємо за необхідне:

- внести зміни до Закону України «Про електричну енергію» і виключити вимогу надання послуги із зменшення навантаження для електростанцій на біомасі і біогазі та передбачити зарахування обсягів електроенергії та оплату відпущеної електроенергії за «зеленим» тарифом для таких електростанцій з 26.01.2024 р. без вимоги участі у наданні послуг зі зменшення навантаження.

Виробники електроенергії з біомаси і біогазу за цей період тимчасового зупинення дії Постанови НКРЕКП від 24.01.2024 № 178 матимуть можливість:

- обладнати електростанції на біомасі і біогазі засобами телеметрії;
- зробити вибір щодо виходу з балансуєної групи ДП «Гарантований покупець» та приєднання до іншої балансуєної групи і праці за механізмом FIP, чи продовження роботи в рамках балансуєної групи ДП «Гарантований покупець» за «зеленим» тарифом.

З повагою,

Голова правління

ГС «Біоенергетична асоціація України»

Гелетуша Г. Г.

Члени Біоенергетичної асоціації України та учасники сектору:

Директор ТОВ "ГОПАК" (Галс-Агро)

Рябов О. В.

Директор ТОВ "КАЛПСО БІОГАЗ"

Кузуб І. С.

Директор ТОВ "БІОГАЗ-КОНСАЛТ"

Бишок А. М.

Board Member UGS EUROPE SIA

Dr. Vladimir Shulmeister

UABIO

Біоенергетична асоціація України

Генеральний директор
ТОВ «КОРСУНЬ ЕКО ЕНЕРГО»

Веретенников А. М.

Генеральний директор
ТОВ «Смілаенергопромтранс»

Володимир ПИЛИШЧУК

Директор ВП "Біогаз Ладжин"
ТОВ "Вінницька Птахофабрика"

Д'яченко Р. О.

Директор ТОВ «Ю-М БГК»

Олег ДЖУРИК

Директор
ТОВ «Агрофірма ім. Чкалова»

Віталій Тиран

Заступник директора з питань
виробництва біогазу ПрАТ «Оріль-Лідер»

Башинський В.А.

Контактна інформація:
Гелетуха Георгій
geletukha@uabio.org